

Factsheet regels procedure omtrent de VOG voor leden van de gemeenteraad, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap

Gemeenten, provincies en waterschappen

Algemeen vertegenwoordigende organen

De gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap zijn algemeen vertegenwoordigende organen. Voor de leden van deze vertegenwoordigende organen geldt dat slechts bij wet beperkingen en uitzonderingen op het passief (en actief) kiesrecht gesteld mogen worden.

Wettelijke vereisten lidmaatschap

De wettelijke vereisten voor het lidmaatschap van deze vertegenwoordigende organen staan limitatief opgesomd in artikel 10 Gemeentewet, artikel 10 Provinciewet en artikel 31 Waterschapswet.

Geloofsbrievenonderzoek

Op het moment dat de leden van de raad, Provinciale Staten of het algemeen bestuur van het waterschap zijn verkozen, worden hun geloofsbrieven onderzocht aan de hand van de wettelijke functievereisten, aldus artikel V 4 Kieswet. Bij het geloofsbrievenonderzoek wordt voorts getoetst of er sprake is van een onverenigbare betrekking in de zin van artikel 13, eerste lid, van de Gemeentewet, artikel 13, eerste lid, van de Provinciewet of artikel 31, tweede lid, van de Waterschapswet.

VOG géén wettelijk functievereiste

De VOG is géén wettelijk functievereiste voor de leden van de raad, Provinciale Staten of het algemeen bestuur van het waterschap. Om deze reden kunnen gemeenten, provincies of waterschappen van hen geen VOG verlangen. Slechts de limitatief in de wet genoemde vereisten spelen een rol bij de beslissing omtrent de toelating. Dient een gemeente, provincie of waterschap toch een aanvraag in, dan neemt Justis deze niet in behandeling.

Commissies

Een raadscommissie, bestuurscommissie of overige commissie in de zin van de artikelen 82, 83 en 84 Gemeentewet, is geen algemeen vertegenwoordigend orgaan; dat is slechts de gemeenteraad. De wet bevat ten aanzien van leden van deze commissies, niet zijnde raadsleden, geen specifieke bepalingen. Het is dus een autonome bevoegdheid van het gemeentebestuur om al dan niet bepaalde benoemingsvereisten voor leden van deze commissies op te nemen in de gemeentelijke verordening, waaronder een VOG. Van leden van een van deze commissies, niet zijnde raadsleden, kan derhalve bij hun benoeming een VOG worden gevraagd, ongeacht de wijze van benoeming (benoeming door het gemeentebestuur, verkiezing door de inwoners of coöptatie). Hetzelfde geldt voor de leden van de commissies als bedoeld in de Provinciewet en de Waterschapswet.

Politieke partijen

Wel kan door politieke partijen van kandidaten voor de raad, Provinciale Staten, het algemeen bestuur van het waterschap, of kandidaten voor commissies in de zin van artikelen 82, 83 en 84 Gemeentewet (of de daarmee corresponderende commissies op grond van de Provinciewet of de Waterschapswet) een VOG worden verlangd. Nu het doel van de aanvraag in dit geval betrekking heeft op de kandidaatstelling voor de verkiezingen, dient dit te gebeuren vóór de dag van kandidaatstelling. De kandidaatstelling vindt plaats zes weken voor de dag van stemming. Voor de eerstvolgende verkiezingen voor de provinciale staten en de algemene besturen van de waterschappen is dit dus 30 januari 2023. Justis neemt te laat ingediende aanvragen niet in behandeling.